

NO SUCH THING AS FISH: POUČAN I ZABAVAN



Pokrenut prije punih osam godina, poučan i beskrajno zabavan 'No Such Thing as a Fish' i dalje ne silazi s ljestvica najpopularnijih svjetskih *podcasta*. Njega je pokrenula ekipa istraživača koji stoje iza BBC-jeva kviza 'QI', a ime je dobio prema neobičnoj spoznaji biologa Stephena Jaya Goulda, koji je nakon cjeloživotnog proučavanja riba zaključio da ne postoji nešto što jest – riba. Tu neobičnu spoznaju objasnio je tezom da u moru živi mnoštvo stvorenja, ali nisu u srodstvu jedno s drugim, pa je tako, primjerice, losos u bližem srodstvu s devom nego s morskim sljepuljama (Myxinidae). Slične, zanimljive informacije koje su ih tog tjedna zabavile ili nadahnule donose i autori tog *podcasta*. Slušajući 'No Such Thing as a Fish' tako možete naučiti sve o zahodima u Rimskom Carstvu, dužini ljudskog crijeva, boji u Pompejima, pistaciji, militantnim ljamama ili pak komarcima. Da se slušanje isplati, potvrđuje gotovo milijun pretplatnika *podcasta* i niz svjetskih nagrada koje je taj sadržaj osvojio u posljednjih osam godina. (S. B.)

KNJIGE I FILM



Borbe i metamorfoze jedne žene

+ Édouard Louis
+ OceanMore, Zagreb, 2022.

U novoj knjizi, svojevrsnom pandanu romana 'Tko je ubio mog oca', Édouard Louis pripovijeda o životnoj preobrazbi svoje majke, žene koja je uspjela pobjeći iz začarana kruga siromaštva i nasilja. 'Velik dio svoga života moja se majka borila sa siromaštvom i muškim nasiljem. Dok sam je gledao kao dijete, mislio sam da je njezin život zauvijek predodređen: selo, bijeda, toksična prisutnost moga oca', piše Louis. No, na svoj četrdeset peti rođendan odlučila je – napustila je muža, preselila se u veliki grad, našla posao, počela se šminkati i putovati. Ova posveta majci dirljivo je pismo pomirenja i ujedno snažna priča o borbi jedne žene za dostojanstven život bez muškog nasilja i o pokušaju izlaska iz rodno i klasno uvjetovane opresije. (D. F.)



Poziv na novo promišljanje svijeta

+ Maja Göpel
+ Naklada Ljevak, Zagreb, 2022.

U ovoj knjizi Maja Göpel na popularno-znanstveni način pristupa najvažnijim temama današnjice: klimatskoj krizi, sve većoj polarizaciji društva na Zapadu i sve dubljem jazu između bogatih i siromašnih. Pomno i precizno očava korake koji su doveli do globalne krize, pokazujući obrasce koji se moraju mijenjati, neuspjeh zapadnoga neoliberalnog modela, istodobno ilustrirajući kako osposobiti društvo za budućnost. Göpel pred čitatelja postavlja širu sliku, naglašavajući da su socijalna i politička pravda jedan od ključnih elemenata održiva razvoja te objašnjava zašto su neoliberalizam, stalni rast i pretjerano iskorištavanje Zemljinih resursa dosegli svoje granice. Argumenti Maje Göpel savršeno odgovaraju našem vremenu. (D. F.)



Na krilima leptira

+ Carlo Rovelli
+ TIMpress, Zagreb, 2022.

Jedan od najstaknutijih svjetskih fizičara, Carlo Rovelli, zbirkom eseja 'Na krilima leptira' poziva na uzbudljivo putovanje filozofijom, znanosti, književnosti i politikom. Na tragu njegovih najprodavanijih knjiga koje su čuda moderne fizike i koje su Rovelli-jev jedinstven pogled na svemir približile milijunima ljudi, ova knjiga, napisana autorovim uobičajeno jasnim i duhovitim stilom, vodi kroz prostor i vrijeme: od Newtonove alkemije do Einsteinovih pogrešaka, od psihodeličnih supstanci do značenja ateizma, od Nabokovljeve lepidopterologije do Danteove kozmologije, od povijesti znanosti do budućnosti fizike. Jezgrovita, informativna i aktualna, ova knjiga pruža odličan uvid u našu stvarnost, iz pera jednog od najtjecajnijih umova našeg doba. (D. F.)



Batman

FILM Da nema maski, skakanja po zgradama i ostalih superherojskih vještina, prvi dio novopokrenutog serijala o Batmanu gotovo da bismo mogli uvrstiti među *neo-noir* filmove poput 'Sedam' ili 'Privedite osumnjičene', pa čak i horore na tragu 'Slađica strave'. Mračan i tjeskoban gotovo kao film o najvećem mu neprijatelju Jokeru, 'Batman' je nastavnog lika pretvorio u prošiošću progovnog osamjenika koji u sukobu s pomahnitalim Riddlerom dobiva i priliku za iskupljenje. Upravo ovo posljednje najslabiji je segment filma koji osamdeset godina staru priču o čovjeku šišmišu ipak uspijeva ispričati na nov i barem donekle osvježeni način.

Vedran Harča

+ Režija: Matt Reeves
+ Glavne uloge: Robert Pattison, Zoë Kravitz, Paul Dano, Colin Farrell
+ The Batman, 176 minuta, SAD, 2022.

★★★★